

Vanhus- ja vammaisneuvostojen tapaamiset, syksy 2026

- Pohjoinen alue 1.9.2026 klo 12-15, Pielavesi – palveluesihenkilö Päivi Tuunanen
- Eteläinen alue 9.9.2026 klo 12-15, Leppävirta – alue-esihenkilöt Tanja Viitanen ja Jonna Maapuro
- Keskinen alue 22.9.2026 klo 12-15, Kuopio – projektiasiantuntija Riikka Nuutinen ja projektikoordinaattori Pinja Evesti

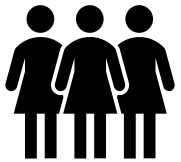
Ikääntyneiden palveluiden saatavuus ja saavutettavuus alueella

Ikäkeskus

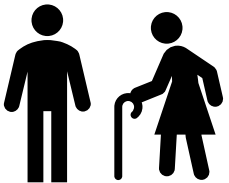
Pinta-ala 21 078 km²

Kuntien määrä 19

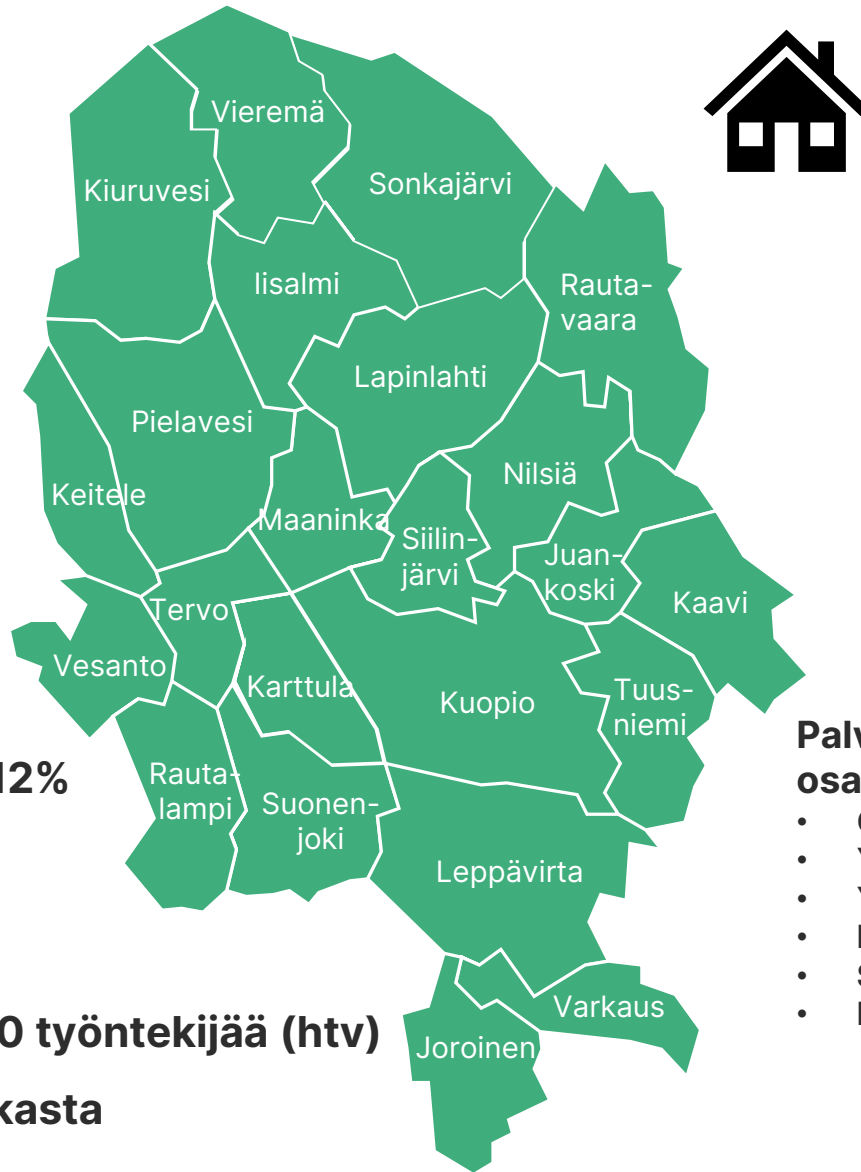
Väestömäärä 248 000

Yli 75-vuotiaiden osuus 12%

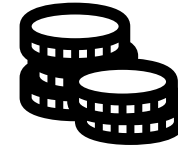
Työllistää noin 3 400 työntekijää (htv)

Palvelee 7 000 asiakasta

Koostuu:

- **Asiakasohjaus**
- **Kotiin annettavat palvelut**
- **Asumispalvelut**
- **Geriatriset palvelut**
- **Gerontologinen sosiaalityö ja -ohjaus**

Vuoden 2026 talousarvio

Toimintatuotot 66,3 M€

Toimintakulut -310 M€

Toimintakate -244 M€

Palvelurakenteen peittävyys yli 75-vuotiaiden osalta 12/2025 (suluissa tavoitetaso):

- Omaishoidon piirissä olevat **4,0 % (4,0%)**
- Ympäri vuorokautisessa asumisessa **6,9 % (6 %)**
- Yhteisöllisessä asumisessa **0,3 % (2%)**
- Laitoshoidossa **>0,1% (<0,1%)**
- Säännöllisen kotihoidon peittävyys **12,4 % (13 %)***
- Perhehoidon asiakkaita peittävyys **0,3% (1%)**

Tiesitkö että,
Ikäntyneiden palveluita kutsutaan myös Ikäkeskukseksi?

Muistitutkimukseen hakeutuminen

- Alle 70-vuotiaat
 - Yhteys oman alueen terveyskeskukseen josta tehdään tarvittaessa lähete neurologian poliklinikalle
- 70-vuotiaat ja yli
 - Yhteys oman alueen muistihoitajaan

<https://pshyvinvointialue.fi/muistitutkimukset>

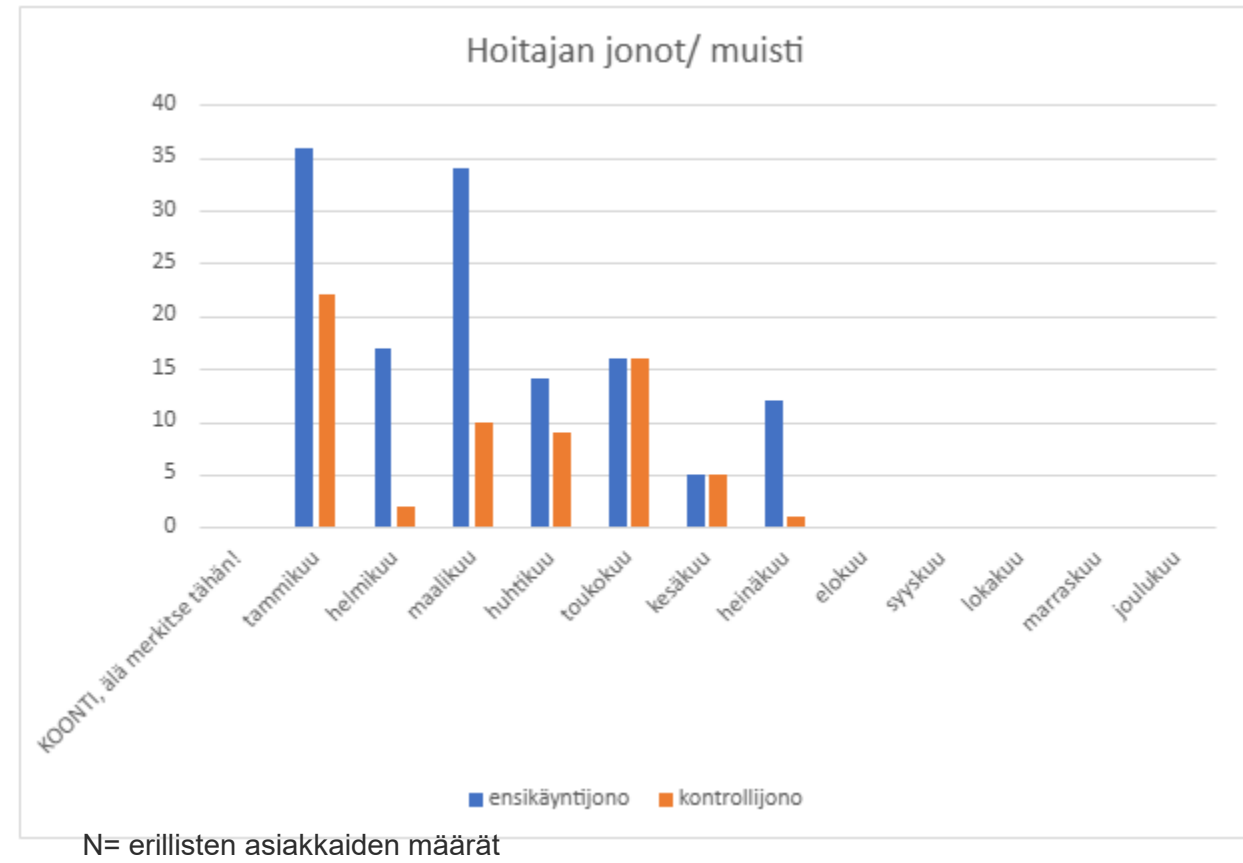

Yli 70-vuotiaan muistitutkimukset

Hoitajille pääsy geriatrisella polilla

Hoitajan matalan kynnyksen muistitutkimuksen ensikäynnille jonotusaika lyhyt joka alueella: yleensä tutkimuksiin ensikäynnille pääsee heti, mutta viimeistään viikkojen-kuukauden sisällä.

- **Hoitaja- vastaanotto ei korvaa muiden sairausasioiden hoitoa terveyskeskuksessa, vaikka onkin aina hyvin kokonaisvaltainen selvitys terveydentilasta**

Yli 70-vuotiaan muistitutkimukset

Lääkärin ensikäynnille pääsy geriatrisella polilla

Lääkärin ensikäynnille jonotusaikaa lisää pään kuvantamisen jonotus, joka voi keskisellä alueella olla jopa yli 4kk (Magneettikuvassa tätäkin pidempi, mutta sitä tarvitaan harvoin). Jonotusaika lääkärin ensikäynnille keskisellä alueella tuo 3-4 kk, etelässä ja pohjoisella kuvantamisessa ei jonoja, joten ensikäynnille pääsee nopeammin.

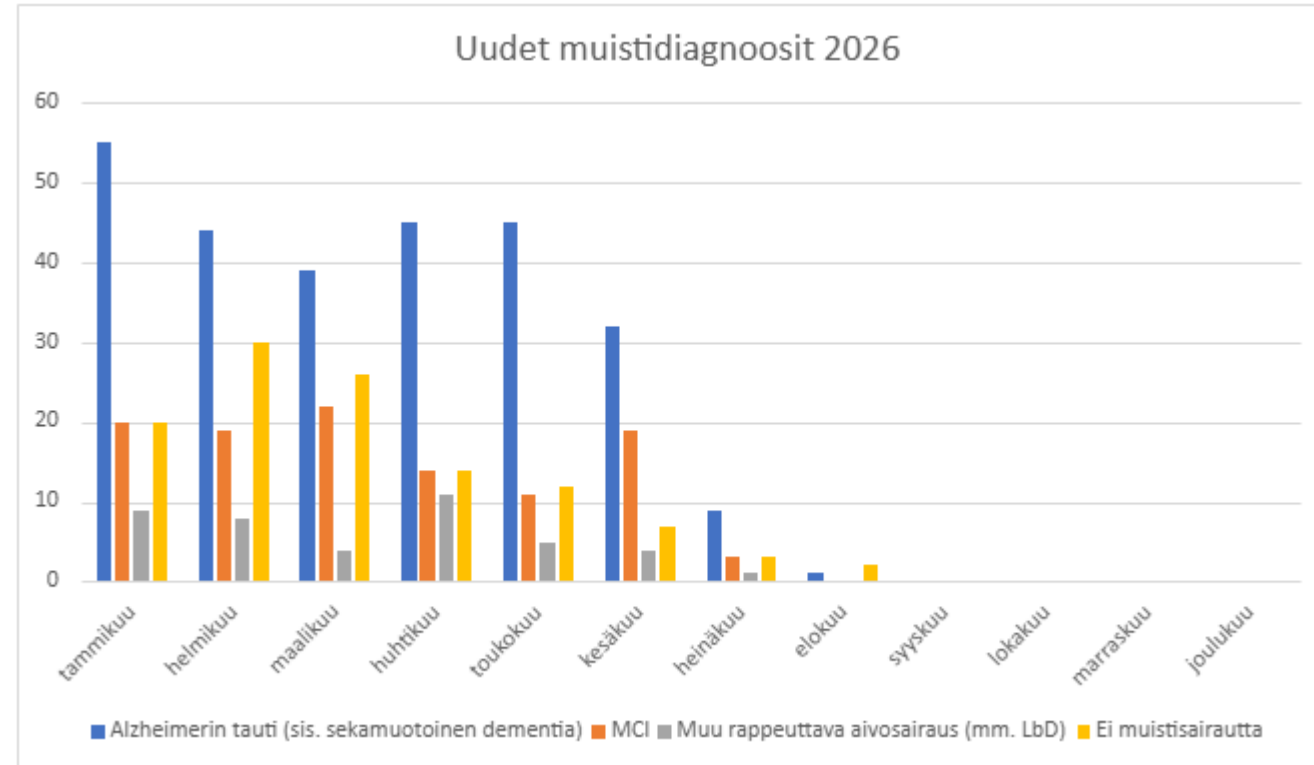
Lääkärin kontrollikäynneille jonoa ei juuri ole

N= erillisten asiakkaiden määrät

Geriatriset poliklinikat

- **Vastaavat yli 70- vuotiaiden muistin tutkimisesta.** Sitä nuorempien osalta hoitovastuu KYS:n neurologien klinikalla, jonne lähetteen tekee tarvittaessa terveyskeskuslääkäri.
- Geriatrisilla poliklinikoilla tehdään 55-85 uutta muistidiagnoosia joka kuukausi. Mikäli potilaalla ei ole voimassa olevaa ajokorttia, kontrollikäyntien jälkeen hoitovastuu ainakin lääkärintyön osalta siirtyy terveyskeskukseen.

Ikäkeskuksen neuvonta

Auttaa ikäihmisiä ja heidän läheisiään arkisin klo 9-14 (arkipyhien aattona klo 12 saakka)

Ikäkeskuksen neuvonnasta saa tietoa ja tukea. Palvelu on tarkoitettu ikäihmisille, jotka eivät ole kotihoidon tai asumispalveluiden asiakkaita tai joilla ei ole omaishoitajaa. Myös ikäihmisen läheinen voi olla yhteydessä Ikäkeskuksen neuvontaan.

Ole yhteydessä Ikäkeskukseen, kun

- haluat tietää kuntien ja järjestöjen toiminnasta ikäihmisille
- haluat tietää, miten ikääntymiseen voi varautua
- etsit esimerkiksi siivouspalvelua tai muuta apua, joka auttaa kotona asumisessa
- tarvitset tukea arkeen
- olet huolestunut omasta tai läheisesi pärjäämisestä kotona.

Palvelukanavat:

Neuvonnan chat
osoitteessa
<https://pshyvinvointialue.fi/ikakeskuksen-neuvonta>

Puhelin 017 273 4100

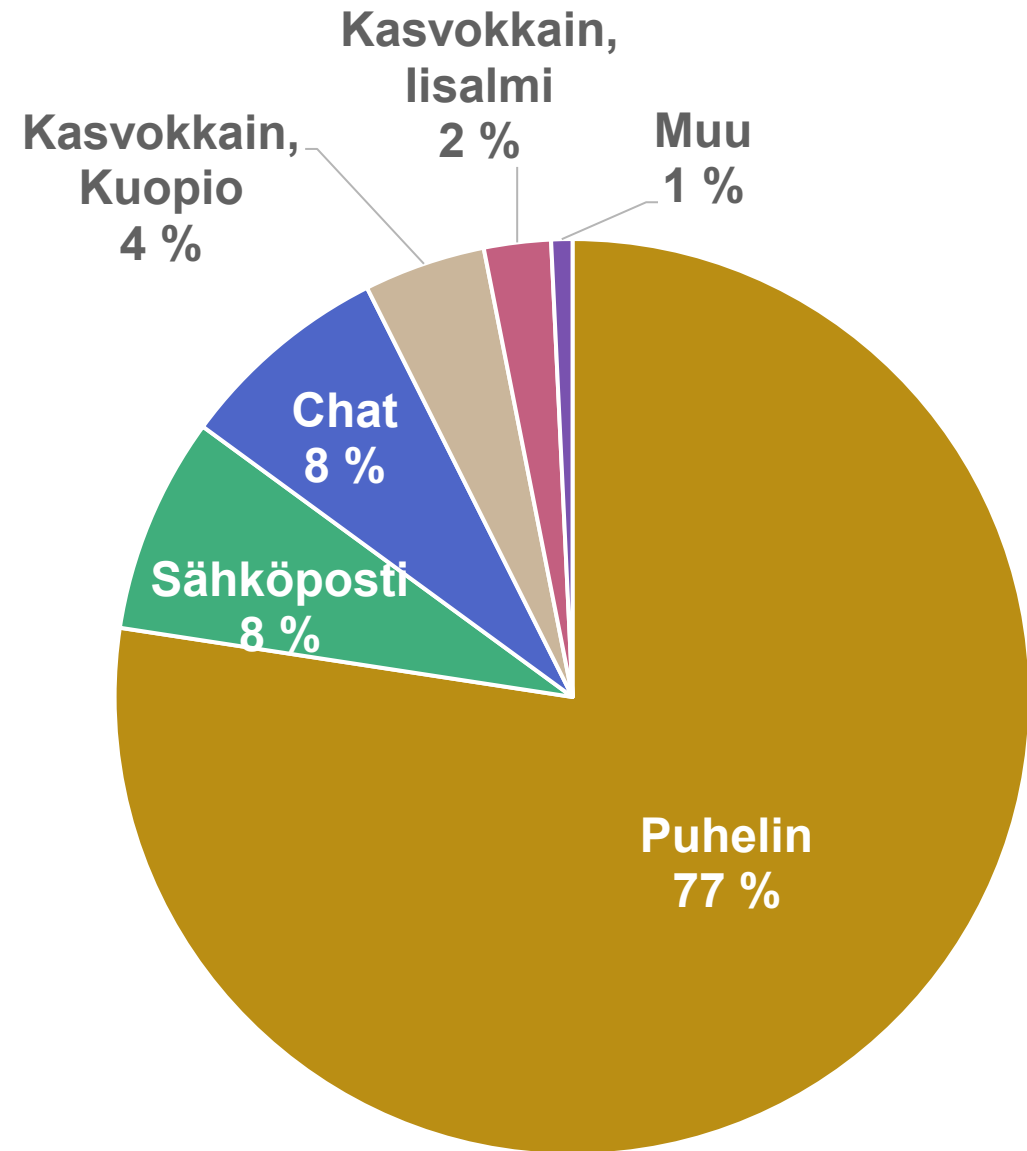
Sähköposti
ikakeskus@pshyvinvointialue.fi

Kasvokkain-
palvelupisteet
Kuopiossa ja
lisäalassa

Ikäkeskuksen neuvontaan tulee noin 1250 yhteydenottoa per kuukausi

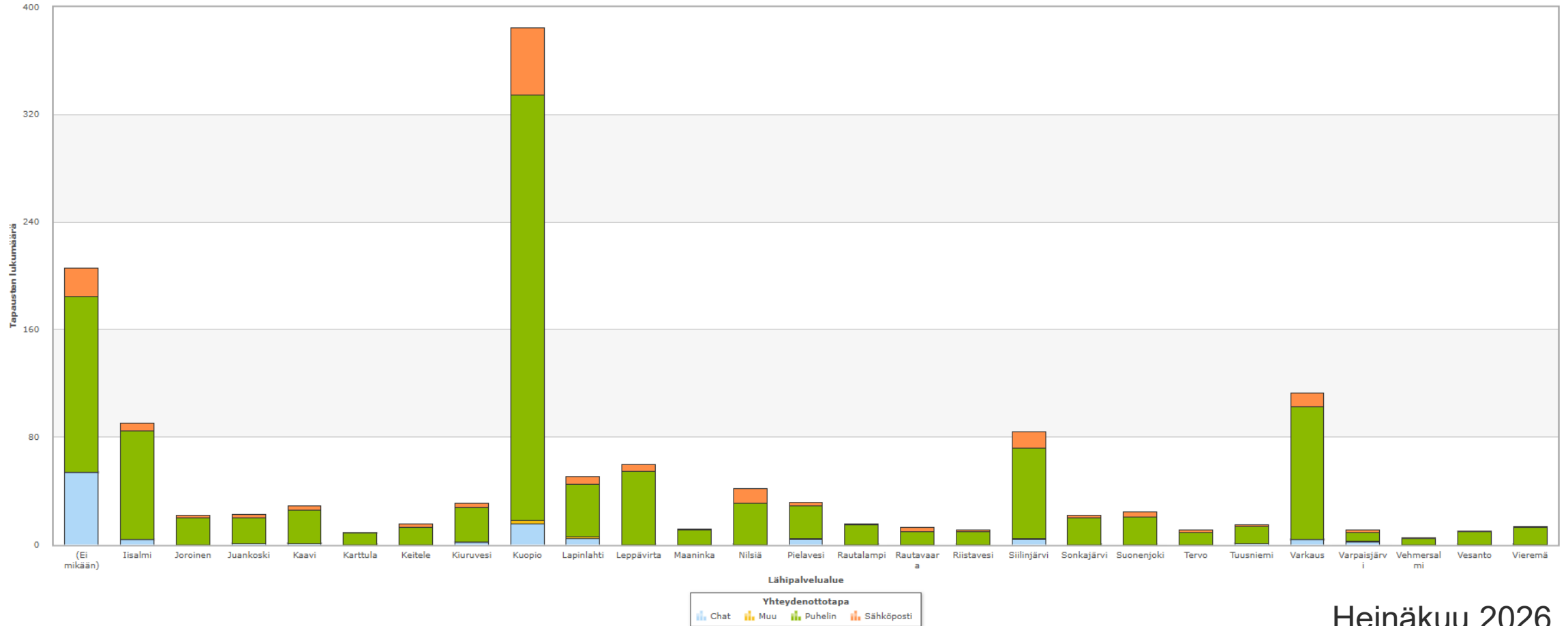
$\frac{3}{4}$ yhteydenotoista tulee puhelimitse

Kasvokkain palvelusta lisalmessa ja Kuopiossa ollaan luopumassa vuoden 2026 aikana lautakunnan päätöksellä. Tilalle tulee kuvayhteydellä annettava neuvonta. Toimintamallia valmistellaan.

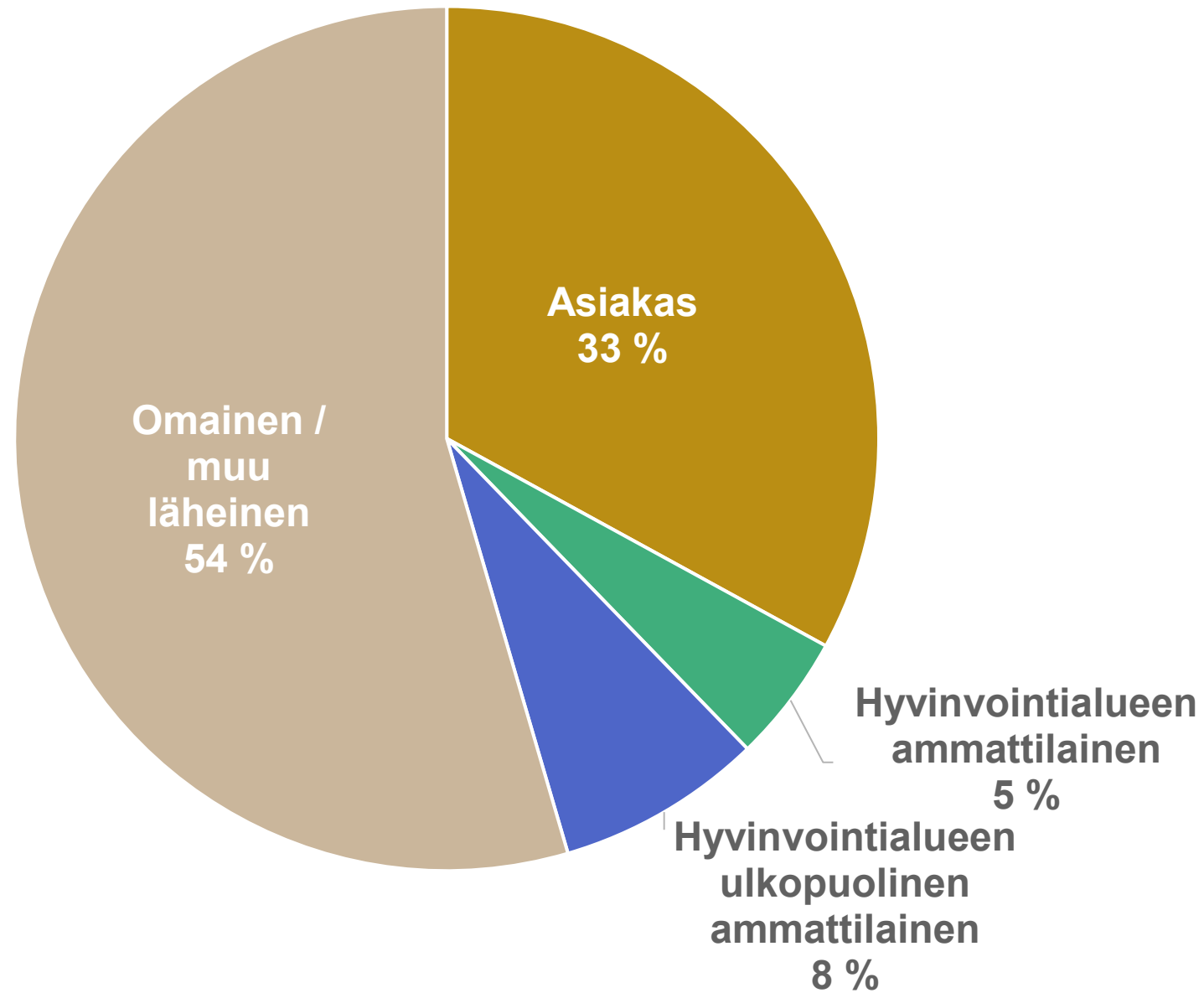
Yhteydenotot ajalla 1.1.-30.6.2026 yhteensä 7492 kpl

Yhteydenotot neuvontaan tulevat eri puolilta hyvinvointialuetta

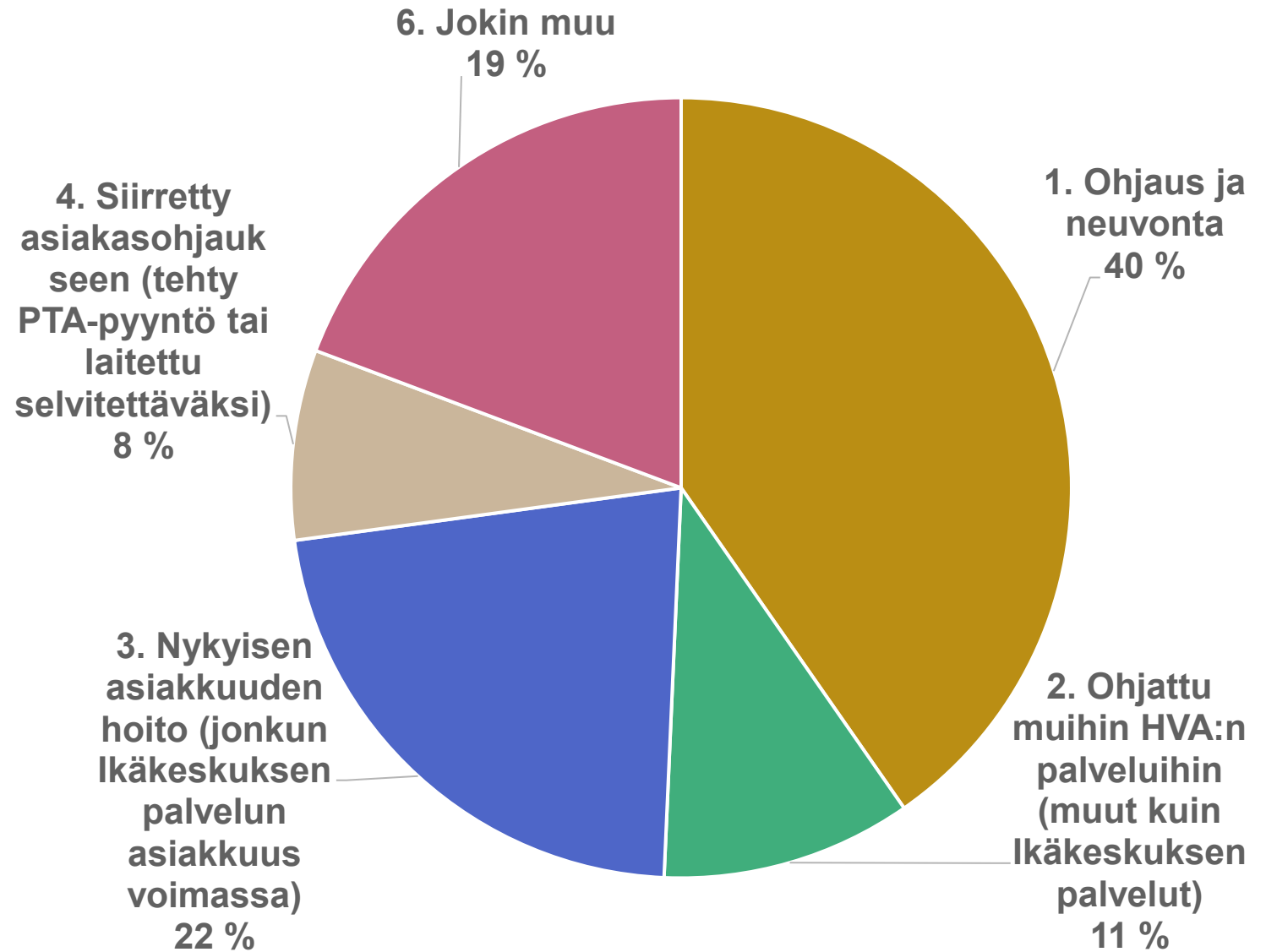
Heinäkuu 2026

Yhteydenottaja on usein omainen tai muu läheinen

Neuvonnan lopputulema

Suurin osa yhteydenotoista saadaan ratkaistua neuvonnassa, vain 8 % johtaa palvelutarpeen arviointiin.

Palveluiden järjestäminen

- Palvelutarpeen arviointi käynnistyy 7 työpäivässä. Viivettä ollut omaishoidon tuen hakemusten käsittelyssä, mutta myös tältä osin toimintaa on saatu parannettua.
- Sosiaalipalvelut tulee järjestää viimeistään 3 kk päästä vireilletulosta.
- Poikkeamaa ollut asumispalveluiden järjestämisessä. Tänä vuonna järjestämisen aika ylittynyt vaihteluvälillä 7-21 asiakkaalla/kk.
- Keskimäärin asumispalvelupaikan saa kuukaudessa n. 90 asiakasta.
- Yhteisöllisessä palveluasumisessa oli 31.7.2026 yhteensä 130 asiakasta. 15 omassa palvelutuotannossa ja 115 palvelusetelillä.

Ympäri vuorokautiseen odotusaika vuorokausina *	keskiarvo
Tammikuussa paikan saaneet	77
Helmikuussa paikan saaneet	69
Maaliskuussa paikan saaneet	58
Huhtikuussa paikan saaneet	48
Toukokuussa paikan saaneet	75
Kesäkuussa paikan saaneet	80
Heinäkuussa paikan saaneet	60

*vireilletulosta - muuttopäivään

Ikääntyneiden toimialan mittarit, tilannekuva 7/2026

	Tavoite 2026	Tilanne 7/2026
75+%-osuus omaishoidon piirissä*	4%	3,9%
Perhehoidon piirissä**	300 (1% =335)	131 on 0,39% (6/2026)
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	6,4%	6,9%
Yhteisöllinen asuminen	1%	0,4%
Laitoshoido	<0,1%	<0,1%
Säännöllisen kotihoidon peittävyys***	16%	13,8%

*Poikkileikkaus kk aikana palvelua saaneista asiakkaista

**Pitkäaikainen, lyhytaikainen ja kiertävä perhehoito

*** 12/2025 tilanne

Keskisen alueen tilaisuus 22.9.2026

Hankkeet kohderyhmänä ikääntyneet

Riikka Nuutinen, projektiasiantuntija
Pinja Evesti, projektikoordinaattori

Mitä on tehty 2024-2025

Ravitsemus ja suun terveys

Gerontologisen sosiaalityön
ja ohjauksen kehittäminen

Asiakasohjauksen
työprosessien uudistaminen

Digitaalisten kotiin vietävien
palvelujen kehittäminen

- Lääkeautomaatti
- Etähoiva
- Etäpäivätoiminta
- Turvapalvelu omaksi toiminnaksi
- Sähköinen ovenavaus

Kotiutusyksikön
kehittäminen ja
käynnistäminen

Kuntouttavan arviointijakson
kehittäminen

Kotikuntoutuksen
toimintamallit

Geriatrisen poliklinikan
kehittäminen ja
käynnistäminen

Yhteisöllisen asumisen
kehittäminen

Lyhytaikaishoidon
kehittäminen

Laitospaikkojen alasajo

Päivätoiminnan uudet
ryhmämuodot

Kotihoidon tuntien
vähentäminen

Sopeuttamisen toimeenpanon projektit 2026

Työhyvinvointi,
vuoropuhelurakenteet
ja päivittäisjohtamisen
toimintamalli

Kotiin annettavien
digipalvelujen laajennus

- Etähoiva 16 % → 19 %
- Etäpäivätoiminta 14 % → 25%
- Lääkeautomaatti 27 % → 30%

Kotiutuskoordinaatio

Yhteisöllisen asumisen
laajentaminen ja
vakiinnuttaminen

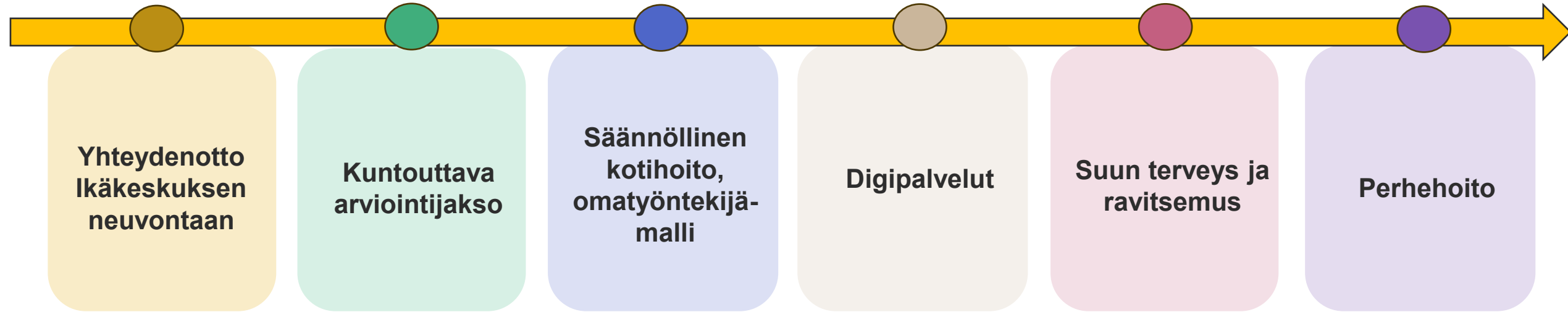
Ympäri vuorokautisen
asumisen sopeutukset

- Käyttöasteen nostaminen
- Hoitopäivähinnan laskeminen

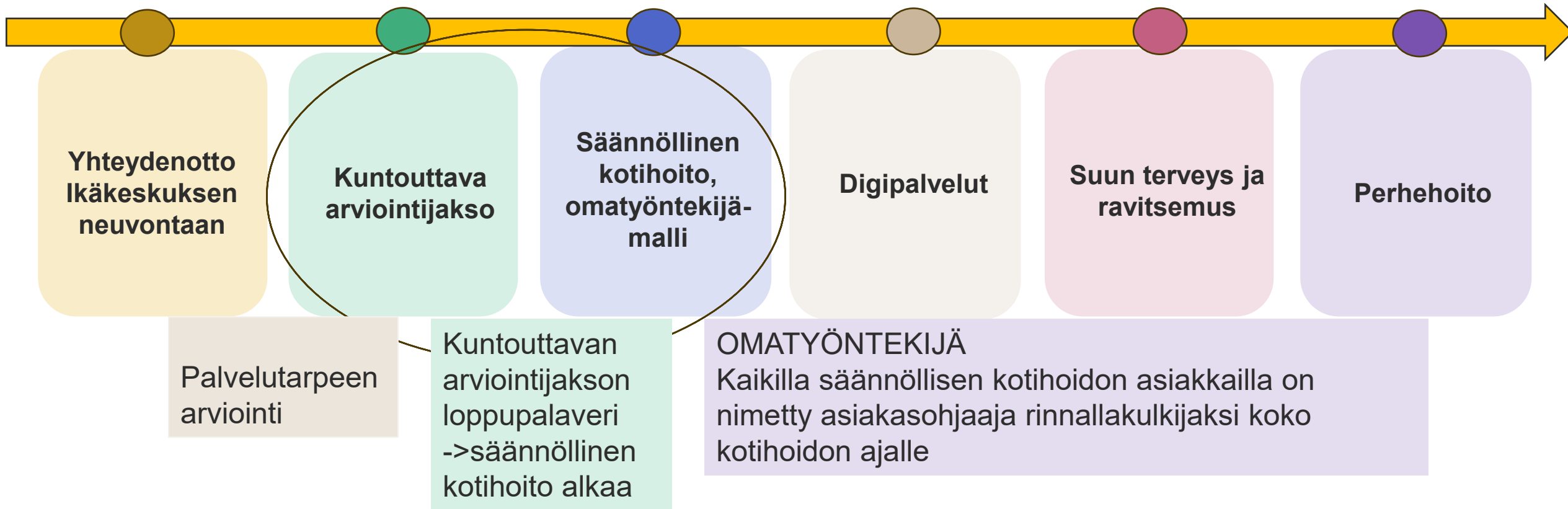
Kotihoidon ja
asiakasohjauksen
väliset
yhteistyörakenteet

Perhehoidon
laajentaminen

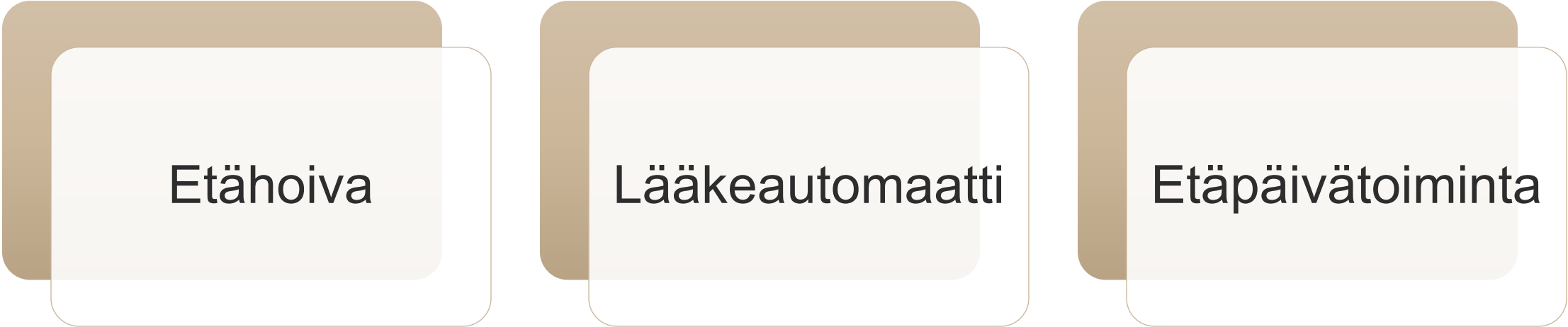
Esimerkki asiakkaan palvelupolusta

Esimerkki asiakkaan palvelupolusta

Digipalvelut

Etähoiva

Lääkeautomaatti

Etäpäivätoiminta

Voit tutustua digipalveluihin videoiden kautta hyvinvointialueen verkkosivuilla:

- Etähoiva ja lääkeautomaatti: [Kotihoito - Pohjois-Savo](#)
- Etäpäivätoiminta: [Päivätoiminta - Pohjois-Savo](#)

Asiakkaan hyvä ravitseminen ja suun terveys osana kotihoidon arkea

- Suunhoito on vakiintunut osaksi päivittäistä hoivaa ja huolenpitoa.
- Asiakkaille on hankittu yksilöllisesti sopivia suunhoitovälineitä ja -aineita.
- Arviointien pohjalta on toteutettu tarvittavia ravitsemuksen ja suunterveyden toimenpiteitä.
- Asiakkailta saatu palaute on ollut myönteistä: ”Hyvä kun asioihin puututaan jo varhain ja palvelu tuodaan kotiin.”
- Asiakkaiden toimintakyky ja elämänlaatu ovat parantuneet, ja osalla palveluntarve on jopa vähentynyt.

Perhehoidon vahvistaminen

Perhehoito tarjoaa ikääntyneelle mahdollisuuden saada hoivaa perhehoitajan kodissa tai asiakkaan omassa kodissa.

Lyhytaikainen perhehoito omaishoidon tukena

Pitkäaikainen perhehoito asumisen muotona

Kehittämistavoitteita:

- ❖ Perhehoidon tunnettuuden ja määrän kasvattaminen.
- ❖ Asiakastarpeen ja perhehoitajaresurssin oikea-aikaisen kohtaamisen varmistaminen.
- ❖ Perhehoitajien ennakkovalmennusten saatavuuden varmistaminen.
- ❖ Ammatillisen perhehoidon toiminnan mahdollistaminen alueellamme.
- ❖ Perhehoitajille järjestettävän tuen saatavuuden ja jatkuvuuden vahvistaminen.

Ikääntyneiden palveluiden asiakasraati

- Vuonna 2024 päätettiin kokeilla asiakasraatitoimintaa ikääntyneiden palveluiden kehittämistyön tueksi sekä asiakasnäkökulman vahvistamiseksi.
- Ikääntyneiden palveluiden asiakasraatiin valittiin yli 70 hakijan joukosta 10 henkilöä Kuopiosta, Varkaudesta, Iisalmesta, Kiuruvedeltä, Suonenjoelta ja Nilsiästä. Raadin jäsenistä nuorin oli 63-vuotias ja vanhin 85-vuotias.
- Asiakasraati kokoontui ensimmäisen kerran syyskuussa 2024. Vuoden 2026 viimeisen tapaamisen jälkeen kokoontumisia on ollut yhteensä yhdeksän.
- Raatitapaamiset on toteutettu työpajamenetelmällä: asiantuntijoiden alustukset, joiden perään raatilaiset työskentelevät erilaisten kysymysten parissa.

→ Asiakasraatilaiset ovat päässeet tuomaan esiin näkemyksiään ja vaikuttamaan ikääntyneiden palveluiden kehittämiseen.

"Itsellehän tässä tulevaisuutta tehdään"

Asiakasraadin jäsen

Toukokuu 2026

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

Tilaa ikääntyneiden palveluiden ulkoinen uutiskirje [täältä!](#)